

Екологічне відновлення частини річки Ягорлик

Пілотний проект «Екологічне відновлення частини річки Ягорлик від села Довжанка до села Розівка» був виконаний у 2018-2021 рр Окнянською сільською радою за підтримки проекту ГЕФ/ПРООН/ОБСЄ/ЄЕК ООН "Сприяння транскордонному співробітництву та інтегрованому управлінню водними ресурсами в басейні річки Дністер". Влітку 2020 року Координатор проектів ОБСЄ в Україні разом з Окнянською селищною радою підписали Меморандум про співпрацю задля реалізації екологічного відновлення річки Ягорлик. Ця діяльність спрямована на вирішення проблеми зникнення малих річок через неадекватні методи ведення сільського господарства, зміну клімату або зарегульованість.

Влітку 2018 року експерти з Одеси Олег Дьяков, Центр екологічних досліджень, та Лілія Гричулевич, ГО «Чорноморський жіночий клуб», здійснили ряд досліджень стану русла річки Ягорлик. Було виявлено, що річка характеризується вкрай високим ступенем зарегульованості. Значна частина водопропускних споруд знаходиться в незадовільному стані. Найбільш проблемним сегментом є ділянка від села Довжанка до села Розівка, де відбуваються інтенсивне заболювання заплави, погіршення якості води та її мікробіологічного складу, цвітіння та виділення сірководню через підпір рівня води трьома насипами і дамбою під автодорогою. Експерти запропонували обрати цю ділянку для реалізації Пілотного проекту. Важливою ознакою саме цієї ділянки, також, є те, що вона не містить орендованих ставків, що зменшує ризик виникнення конфлікту інтересів.

В 2019 році обрана ділянка річки була досліджена гідроморфологами із залученням спеціалістів з Іспанії та гідробіологами з Інституту гідробіології НАН України. Аналіз ступеня зарегульованості річки показав, що на сьогодні найбільш перспективним сценарієм для екологічного відновлення є екологічна реконструкція русла, а саме

відновлення раніше існуючих гідроморфологічних характеристик ділянки русла річки Ягорлик від села Довжанка до села Розівка шляхом усунення штучних перешкод, таких як насипи, за рахунок спорудження водопропускної споруди в дамбі під проїжджою частиною та очищення русла від матеріалів замулення та кореневищ очерету. Очікується, що ці дії сприятимуть активізації течії та покращенню якості води в річці, а також дозволять зберегти та відновити біорізноманіття екосистеми річки Ягорлик. Крім того, виконання цієї роботи має усунути негативний вплив заболочення та заростання очеретом в руслі та заплаві річки в рамках проектної ділянки, що кардинально покращить її санітарно-гігієнічні показники та сприятиме зростанню привабливості для рекреації та туризму.

Влітку 2019 року Окнянською селищною радою та Координатором проектів ОБСЕ в Україні у співпраці з Басейновим управлінням водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю була проведена зустріч з місцевим населенням та представниками місцевої влади Окнянського району для презентації і обговорення планів щодо відновлення ділянки річки Ягорлик.

Після затвердження стратегії відновлення пілотної ділянки річки були розпочаті наступні вишукувальні роботи: інженерно-геодезичні, інженерно-геологічні та гідрогеологічні вишукування з метою вивчення та оцінки інженерно-геологічних умов території річки Ягорлик на ділянці від села Довжанка до села Розівка та інженерно-гідрологічне обстеження річки Ягорлик. На основі зібраних даних спеціалісти ТОВ «Екоберег» підготували робочий проект для проведення відновлювальних робіт.

Згідно з вимогами законодавства України у 2020 році пілотний проект успішно пройшов процедуру оцінки впливу на довкілля.

Звіт з ОВД - <http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/5543/reports/GTrI7RQyNK.pdf>

Висновок з ОВД -

<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/5543/reports/6m9RfhDNU7.pdf>

Робочий проект був погоджений Державним агентством водних ресурсів України, Державною службою геології та надр України. Проект отримав позитивний висновок державної будівельної експертизи.

Схема пілотної ділянки р. Ягорлик

У 2020-2021 рр. Координатор проектів ОБСЄ в Україні провів тендер на проведення відновлювальних робіт і обрав Підрядника для виконання завдання, ним стала Приватна фірма «Константа» із Дніпра. Після отримання Окнянською селищною радою дозволу на проведення робіт від Державної архітектурно-будівельної інспекції України були проведені роботи з відновлення ділянки річки згідно з робочим проектом. Основні результати робіт з відновлення пілотної ділянки:

1. Відновлено русло пілотної ділянки річки Ягорлик від села Довжанка до села Розівка.

2. Ліквідована аварійна бетонна плита в руслі, яка служила переходом через річку в районі села Довжанка та встановлений натомість безпечний дерев'яний перехід з поручнем.

3. Встановлена водопропускна споруда в дамбі під дорогою місцевого значення біля села Артирівка.

4. Відновлена водопропускна споруда біля села Ілля так званий «Литовський місток», яка тепер не становить перешкоди для вільної течії річки та слугує переходом через русло для місцевих жителів.

5. Ліквідовано греблю в селі Розівка та встановлений дерев'яний перехід через річку на його місці.

6. Додатково для зручності місцевих жителів у селі Довжанка був встановлений ще один дерев'яний перехід на заміну аварійної старої кладки.

Після закінчення робіт об'єкт був введений в експлуатацію 25 травня 2021 року, номер сертифікату ІУ122210510461.

27 квітня 2021 року була проведена он-лайн презентація результатів Пілотного проекту та прес-брифінг для журналістів. Презентації можна переглянути за посиланням: <https://dnierster-commission.com/novosti/globalnyj-ekologicheskij-fond-podderzhal-realizaciyu-pervogo-etalonного-proekta-po-vosstanovleniyu-maloj-reki-v-ukraine/>